

การันต์ในปุงลิงค์

อี การันต์ในปุงลิงค์แจกอย่าง เสฏฐิ (เศรษฐิ) ดังนี้

วิภัติ	เอกวจนะ	พหุวจนะ
ปจมา	เสฏฐิ (ติ) อ.เศรษฐิ	เสฏฐิโน (โย) แปลง โย เป็น โน รัสสะ อี เป็น อี เสฏฐิ (โย) อ.เศรษฐิ ท.
ทุตिया	เสฏฐิ (อ) ลง อํ คง อํ ไว้ รัสสะ อี เป็น อี เสฏฐินํ (อ) แปลง อํ เป็น นํ รัสสะอี เป็น อี ซึ่งเศรษฐิ สู่เศรษฐิ ยั่งเศรษฐิ สิ้นเศรษฐิ ตลอดเศรษฐิ กะเศรษฐิ เฉพาะเศรษฐิ	เสฏฐิโน (โย) แปลง โย เป็น โน รัสสะ อี เป็น อี = เสฏฐิโน เสฏฐิ (โย) ลง โย ลบ โย เสีย ซึ่งเศรษฐิ ท. สู่เศรษฐิ ท. ยั่งเศรษฐิ ท. สิ้นเศรษฐิ ท. ตลอดเศรษฐิ ท. กะเศรษฐิ ท. เฉพาะเศรษฐิ ท.
ตติยา	เสฏฐินา (นา) ลง นา คง นา ไว้ รัสสะอีเป็น อี = เสฏฐินา ด้วยเศรษฐิ โดยเศรษฐิ	เสฏฐิหิ (หิ) ลง หิ คง หิ ไว้ เสฏฐิภิ (หิ) แปลง หิ เป็น ภิ

	<p>อันเศรษฐี ตามเศรษฐี เพราะเศรษฐี มีเศรษฐี ด้วยทั้งเศรษฐี ข้างเศรษฐี ทางเศรษฐี</p>	<p>ด้วยเศรษฐี ท. โดย เศรษฐี ท. อันเศรษฐี ท. ตามเศรษฐี ท. เพราะ เศรษฐี ท. มีเศรษฐี ท. ด้วยทั้งเศรษฐี ท. ข้าง เศรษฐี ท. ทางเศรษฐี ท.</p>
<p>จตุศถี</p>	<p>เสฏฐิสฺส (ส) แปลง ส เป็น สฺส รัสสะ อี เป็น อี = เสฏฐิสฺส เสฏฐิโน (ส) แปลง ส เป็น โน รัสสะอีเป็น อี = เสฏฐิโน แก่เศรษฐี เพื่อเศรษฐี ต่อเศรษฐี</p>	<p>เสฏฐินํ (น) ลง นํ คง นํ ไว้ แก่เศรษฐี ท. เพื่อเศรษฐี ท. ต่อเศรษฐี ท.</p>
<p>ปญจมี</p>	<p>เสฏฐิสฺมา (สฺมา) ลง สฺมา คง สฺมา ไว้ รัสสะ อี เป็น อี = เสฏฐิสฺมา เสฏฐิมฺหา แปลง สฺมา เป็น มฺหา รัสสะ อี เป็น อี = เสฏฐิมฺหา แต่เศรษฐี จากเศรษฐี กว่าเศรษฐี เหตุเศรษฐี</p>	<p>เสฏฐีหิ (หิ) ลง หิ คง หิ ไว้ เสฏฐีภิ แปลง หิ เป็น ภิ แต่เศรษฐี ท. จากเศรษฐี ท. กว่าเศรษฐี ท. เหตุเศรษฐี ท.</p>

<p>นฏจि</p>	<p>เสฏจิสฺส (ส) แปลง ส เป็น สฺส รัสสะ อี เป็นอิ = เสฏจิสฺส เสฏจिनฺ (ส) แปลง ส เป็น นฺ รัสสะ อี เป็นอิ = เสฏจिनฺ แห่งเศรษฐิ ของเศรษฐิ เมื่อเศรษฐิ</p>	<p>เสฏจินฺ (น) ลง นฺ คง นฺ ไว้ แห่งเศรษฐิ ท. ของเศรษฐิ ท. เมื่อเศรษฐิ ท.</p>
<p>สคฺตมิ</p>	<p>เสฏจิสฺมิ (สฺมิ) ลง สฺมิ คง สฺมิ ไว้ รัสสะ อี เป็น อิ = เสฏจิสฺมิ เสฏจิมฺหิ แปลง สฺมิ เป็น มฺหิ รัสสะ อี เป็น อิ ในเศรษฐิ ไกล่เศรษฐิ ที่ เศรษฐิ ครั้งเมื่อเศรษฐิ ในเพราะเศรษฐิ เหนือเศรษฐิ บนเศรษฐิ ณ เศรษฐิ</p>	<p>เสฏจิสฺ (ส) ลง สฺ คง สฺ ไว้ ในเศรษฐิ ท. ไกล่เศรษฐิ ท.</p>

		ที่เศรษฐี ท. ครั้นเมื่อ เศรษฐี ท. ในเพราะ เศรษฐี ท. เหนือเศรษฐี ท. บนเศรษฐี ท. ณ เศรษฐี ท.
อาลปนั	เสฏฺฐิ (ติ) ลง สิ ลบ สิ เสี่ย รัสสะ อี เป็น อิ = เสฏฺฐิ แน่ะเศรษฐี คู่ก่อนเศรษฐี ข้าแต่เศรษฐี	เสฏฺฐิโน (โย) แปลง โย เป็น โน รัสสะอีเป็น อิ เสฏฺฐิ (โย) ลง โย ลบ โย . แน่ะเศรษฐี ท. คู่ก่อนเศรษฐี ท. ข้าแต่เศรษฐี ท.

ศัพท์เหล่านี้แจกเหมือน เสฏฺฐิ (เศรษฐี)

กรี (ข้าง)	ภาณิ (คนช่างพูด)	ตปฺตี (คนมีตบะ)	โภคิ (คนมีโภคะ)
ทณฺฑิ (คนมีไม้เท้า)	มนฺธุติ (คนมีความคิด)	เมธาวิ (คนมีปัญญา)	สุขิ (คนมีสุข)
ลิขิ (นกยูง)	หตุถิ (ข้าง)		

ตัวอย่างการแจก สุชี (คนมีสุข) เหมือน เสฏฺฐิ (เศรษฐี) ดังนี้
อิ การันต์ในปุงลิงค์แจกอย่าง สุชี (คนมีสุข) ดังนี้

วิภัตติ	เอกวจนะ	พหுவจนะ
ปจมา	สุชี (เสฏฺฐิ)	สุชีโน สุชี (เสฏฺฐิโน เสฏฺฐิ)
ทุตยา	สุชี สุชินํ (เสฏฺฐิ, เสฏฺฐินํ)	สุชีโน สุชี (เสฏฺฐิโน เสฏฺฐิ)
ตติยา	สุชีนา (เสฏฺฐินา)	สุชีหิ สุชีภิ (เสฏฺฐิหิ เสฏฺฐิภิ)
จตุตถิ	สุชีสุส สุชีโน (เสฏฺฐิสุส เสฏฺฐิโน)	สุชินํ (เสฏฺฐินํ)
ปณจมี	สุชีสุมา สุชีมฺหา (เสฏฺฐิสูมา เสฏฺฐิมฺหา)	สุชีหิ สุชีภิ (เสฏฺฐิหิ เสฏฺฐิภิ)
ฉฏฺฐิ	สุชีสุส สุชีโน (เสฏฺฐิสุส เสฏฺฐิโน)	สุชินํ (เสฏฺฐินํ)
สप्तตมี	สุชีสุมี สุชีมฺหิ (เสฏฺฐิสูมี เสฏฺฐิมฺหิ)	สุชีสุ (เสฏฺฐิสู)
อาลปนํ	สุชี (เสฏฺฐิ)	สุชีโน สุชี (เสฏฺฐิโน เสฏฺฐิ)

จงแต่งประโยคภาษาไทยต่อไปนี้เป็นภาษามคธ

๑. อ.ช้าง ท. ตัวคว่ำราย ของช่างไม้ (วฑฺฒก) ผู้เจริญที่สุด ฯ
 เฉลย. เขฏฺฐสุส วฑฺฒกิสุส (วฑฺฒกิโน) จณฺฐา หตฺถิโน (หตฺถิ)
๒. อ.นกยูง ท. บนต้นไม้ ท. ไก่เรือน(เคห) ของคนมีปัญญา ท. ฯ
 เฉลย. เมธาวิณํ เคหสุมี (เคหฺมฺหิ, เคห) รุกฺขสุมี (รุกฺขมฺหิ, รุกฺเข) ลิจิโน (ลิจิ)
๓. อ.โกกะ ท.(โกก-ปุง.) ในตระกูล (กุล-นปุง) ของคนมีโกกะ ฯ

เฉลย. โภคิสฺส (โภคิโน) กุสฺสุมิ (กุสฺมุหิ) โภคา ฯ

การทำตัวรูป เสฏฺฐิ (เศรษฺฐิ) ดังนี้

<p>เสฏฺฐิ ศัพท์เดิมคือ เสฏฺฐิ อี การันต์ในปุงลิงค์ ลง สิ ปจฺมาวิภคฺติ ฝ่ายเอกวจนะ ลง สิ ลบ สิ เสีย สำเร็จรูปเป็น เสฏฺฐิ เสฏฺฐิ แปลว่า อ.เศรษฺฐิ ฯ</p>
<p>เสฏฺฐิโน ศัพท์เดิมคือ เสฏฺฐิ อี การันต์ในปุงลิงค์ ลง โย ปจฺมาวิภคฺติ ฝ่ายพหูวจนะ แปลง โย เป็น โน รัสสะ อี เป็น อี สำเร็จรูปเป็น เสฏฺฐิโน เสฏฺฐิโน แปลว่า อ.เศรษฺฐิ ท. ฯ</p>
<p>เสฏฺฐิ ศัพท์เดิมคือ เสฏฺฐิ อี การันต์ในปุงลิงค์ ลง โย ปจฺมาวิภคฺติ ฝ่ายพหูวจนะ ลง โย ลบ โย เสีย สำเร็จรูปเป็น เสฏฺฐิ เสฏฺฐิ แปลว่า อ.เศรษฺฐิ ท. ฯ</p>
<p>เสฏฺฐิ ศัพท์เดิมคือ เสฏฺฐิ อี การันต์ในปุงลิงค์ ลง อํ ทุติยาวิภคฺติ ฝ่ายเอกวจนะ รัสสะ อี เป็น อี ลง อํ คง อํ ไว้ สำเร็จรูปเป็น เสฏฺฐิ เสฏฺฐิ แปลว่า ซึ่งเศรษฺฐิ, สูเศรษฺฐิ, ยังเศรษฺฐิ, ลิ่นเศรษฺฐิ, ตลอดเศรษฺฐิ, กะเศรษฺฐิ, เฉพาะเศรษฺฐิ ฯ</p>
<p>เสฏฺฐินํ ศัพท์เดิมคือ เสฏฺฐิ อี การันต์ในปุงลิงค์ ลง อํ ทุติยาวิภคฺติ ฝ่ายเอกวจนะ รัสสะ อี เป็น อี แปลง อํ เป็น นํ สำเร็จรูปเป็น เสฏฺฐินํ เสฏฺฐินํ แปลว่า ซึ่งเศรษฺฐิ, สูเศรษฺฐิ, ยังเศรษฺฐิ, ลิ่นเศรษฺฐิ, ตลอดเศรษฺฐิ, กะเศรษฺฐิ, เฉพาะเศรษฺฐิ ฯ</p>
<p>เสฏฺฐิโน ศัพท์เดิมคือ เสฏฺฐิ อี การันต์ในปุงลิงค์ ลง โย ทุติยาวิภคฺติ ฝ่ายพหูวจนะ รัสสะ อี เป็น อี แปลง โย เป็น โน สำเร็จรูปเป็น เสฏฺฐิโน เสฏฺฐิโน แปลว่า ซึ่งเศรษฺฐิ ท., สูเศรษฺฐิ ท., ยั่งเศรษฺฐิ ท., ลิ่นเศรษฺฐิ ท., ตลอดเศรษฺฐิ ท., กะเศรษฺฐิ ท., เฉพาะเศรษฺฐิ ท. ฯ</p>
<p>เสฏฺฐิ ศัพท์เดิมคือ เสฏฺฐิ อี การันต์ในปุงลิงค์ ลง โย ทุติยาวิภคฺติ ฝ่ายพหูวจนะ ลง โย ลบ โย เสีย สำเร็จรูปเป็น เสฏฺฐิ เสฏฺฐิ แปลว่า ซึ่งเศรษฺฐิ ท., สูเศรษฺฐิ ท., ยั่งเศรษฺฐิ ท., ลิ่นเศรษฺฐิ ท., ตลอดเศรษฺฐิ ท., กะเศรษฺฐิ ท., เฉพาะเศรษฺฐิ ท. ฯ</p>
<p>เสฏฺฐินา ศัพท์เดิมคือ เสฏฺฐิ อี การันต์ในปุงลิงค์ ลง นา ตติยาวิภคฺติ ฝ่ายเอกวจนะ รัสสะ อี เป็น อี ลง นา คง นา ไว้ สำเร็จรูปเป็น เสฏฺฐินา เสฏฺฐินา แปลว่า ด้วยเศรษฺฐิ, โดยเศรษฺฐิ, อันเศรษฺฐิ , ตามเศรษฺฐิ, เพราะเศรษฺฐิ, มีเศรษฺฐิ, ด้วยทั้งเศรษฺฐิ, ข้างเศรษฺฐิ, ทางเศรษฺฐิ ฯ</p>

<p>เสฏฐิหิ ศัพท์เดิมคือ เสฏฐิ อี การันต์ในปุงลิงค์ ลง หิ ตติยวิภัตติ ฝ่ายพหูวนะ ลง หิ คง หิ ไว้   สำเร็จรูปเป็น เสฏฐิหิ เสฏฐิหิ แปลว่า ด้วยเศรษฐี ท., โดยเศรษฐี ท., อันเศรษฐี ท.,   ตามเศรษฐี ท., เพราะเศรษฐี ท., มีเศรษฐี ท., ด้วยทั้งเศรษฐี ท., ข้างเศรษฐี ท., ทางเศรษฐี ท.   ๑</p>
<p>เสฏฐิภิ ศัพท์เดิมคือ เสฏฐิ อี การันต์ในปุงลิงค์ ลง หิ ตติยวิภัตติ ฝ่ายพหูวนะ แปลง หิ เป็น ภิ   สำเร็จรูปเป็น เสฏฐิภิ เสฏฐิภิ แปลว่า ด้วยเศรษฐี ท., โดยเศรษฐี ท., อันเศรษฐี ท.,   ตามเศรษฐี ท., เพราะเศรษฐี ท., มีเศรษฐี ท., ด้วยทั้งเศรษฐี ท., ข้างเศรษฐี ท., ทางเศรษฐี ท.   ๑</p>
<p>เสฏฐิสฺส ศัพท์เดิมคือ เสฏฐิ อี การันต์ในปุงลิงค์ ลง ส จตุตถวิภัตติ ฝ่ายเอกวนะ ลง ส คง ส   ไว้ แล้วลง สฺ อาคม รัสสะ อี เป็น อี สำเร็จรูปเป็น เสฏฐิสฺส เสฏฐิสฺส แปลว่า แก่เศรษฐี, เพื่อ   เศรษฐี, ต่อเศรษฐี ๑</p>
<p>เสฏฐิโน ศัพท์เดิมคือ เสฏฐิ อี การันต์ในปุงลิงค์ ลง ส จตุตถวิภัตติ ฝ่ายเอกวนะ แปลง ส เป็น   โน รัสสะ อี เป็น อี สำเร็จรูปเป็น เสฏฐิโน เสฏฐิโน แปลว่า แก่เศรษฐี, เพื่อเศรษฐี, ต่อเศรษฐี   ๑</p>
<p>เสฏฐินํ ศัพท์เดิมคือ เสฏฐิ อี การันต์ในปุงลิงค์ ลง นํ จตุตถวิภัตติ ฝ่ายพหูวนะ ลง นํ คง นํ ไว้   สำเร็จรูปเป็น เสฏฐินํ เสฏฐินํ แปลว่า แก่เศรษฐี ท., เพื่อเศรษฐี ท., ต่อเศรษฐี ท.๑</p>
<p>เสฏฐิสฺมา ศัพท์เดิมคือ เสฏฐิ อี การันต์ในปุงลิงค์ ลง สฺมา ปัจจมีวิภัตติ ฝ่ายเอกวนะ ลง สฺมา   คง สฺมา ไว้ รัสสะ อี เป็น อี สำเร็จรูปเป็น เสฏฐิสฺมา เสฏฐิสฺมา แปลว่า แต่เศรษฐี, จากเศรษฐี,   กว่าเศรษฐี, เหตุเศรษฐี ๑</p>
<p>เสฏฐิมฺหา ศัพท์เดิมคือ เสฏฐิ อี การันต์ในปุงลิงค์ ลง สฺมา ปัจจมีวิภัตติ ฝ่ายเอกวนะ แปลง   สฺมา เป็น มฺหา รัสสะ อี เป็น อี สำเร็จรูปเป็น เสฏฐิมฺหา เสฏฐิมฺหา แปลว่า แต่เศรษฐี, จาก   เศรษฐี, กว่าเศรษฐี, เหตุเศรษฐี ๑</p>
<p>เสฏฐิหิ ศัพท์เดิมคือ เสฏฐิ อี การันต์ในปุงลิงค์ ลง หิ ปัจจมีวิภัตติ ฝ่ายพหูวนะ ลง หิ คง หิ   ไว้ สำเร็จรูปเป็น เสฏฐิหิ เสฏฐิหิ แปลว่า แต่เศรษฐี ท., จากเศรษฐี ท., กว่าเศรษฐี ท.,   เหตุเศรษฐี ท.๑</p>

<p>เสฏฐิภิ ศัพท์เดิมคือ เสฏฐิ อี การันต์ในปุงลิงค์ ลง หิ ปัจจมีวิภัตติ ฝ่ายพหูวนะ แปลง หิ เป็น ภิ สำเร็จรูปเป็น เสฏฐิภิ เสฏฐิภิ แปลว่า แต่เศรษฐี ท., จากเศรษฐี ท., กว่าเศรษฐี ท., เหตุเศรษฐี ท.๑</p>
<p>เสฏฐิสฺส ศัพท์เดิมคือ เสฏฐิ อี การันต์ในปุงลิงค์ ลง ส นัญจีวิภัตติ ฝ่ายเอกวจนะ ลง ส คง ส ไว้ แล้วลง สฺ อากม รัสสะ อี เป็น อี สำเร็จรูปเป็น เสฏฐิสฺส เสฏฐิสฺส แปลว่า แห่งเศรษฐี, ของเศรษฐี, เมื่อเศรษฐี ๑</p>
<p>เสฏฐิโน ศัพท์เดิมคือ เสฏฐิ อี การันต์ในปุงลิงค์ ลง ส นัญจีวิภัตติ ฝ่ายเอกวจนะ แปลง ส เป็น โน รัสสะ อี เป็น อี สำเร็จรูปเป็น เสฏฐิโน เสฏฐิโน แปลว่า แห่งเศรษฐี, ของเศรษฐี, เมื่อเศรษฐี ๑</p>
<p>เสฏฐินํ ศัพท์เดิมคือ เสฏฐิ อี การันต์ในปุงลิงค์ ลง นํ นัญจีวิภัตติ ฝ่ายพหูวนะ ลง นํ คง นํ ไว้ สำเร็จรูปเป็น เสฏฐินํ เสฏฐินํ แปลว่า แห่งเศรษฐี ท., ของเศรษฐี ท., เมื่อเศรษฐี ท.๑</p>
<p>เสฏฐิสฺสุมิ ศัพท์เดิมคือ เสฏฐิ อี การันต์ในปุงลิงค์ ลง สฺสุมิ สัตตมีวิภัตติ ฝ่ายเอกวจนะ ลง สฺสุมิ คง สฺสุมิ ไว้ รัสสะ อี เป็น อี สำเร็จรูปเป็น เสฏฐิสฺสุมิ เสฏฐิสฺสุมิ แปลว่า ในเศรษฐี, ใกล้เศรษฐี, ที่เศรษฐี, ครั้นเมื่อเศรษฐี, ในเพราะเศรษฐี, เหนือเศรษฐี, บนเศรษฐี, ณ เศรษฐี ๑</p>
<p>เสฏฐิมฺหิ ศัพท์เดิมคือ เสฏฐิ อี การันต์ในปุงลิงค์ ลง สฺหิ สัตตมีวิภัตติ ฝ่ายเอกวจนะ แปลง สฺหิ เป็น มฺหิ รัสสะ อี เป็น อี สำเร็จรูปเป็น เสฏฐิมฺหิ เสฏฐิมฺหิ แปลว่า ในเศรษฐี, ใกล้เศรษฐี, ที่เศรษฐี, ครั้นเมื่อเศรษฐี, ในเพราะเศรษฐี, เหนือเศรษฐี, บนเศรษฐี, ณ เศรษฐี ๑</p>
<p>เสฏฐิสฺสฺส ศัพท์เดิมคือ เสฏฐิ อี การันต์ในปุงลิงค์ ลง สฺสฺส สัตตมีวิภัตติ ฝ่ายพหูวนะ ลง สฺส คง สฺส ไว้ สำเร็จรูปเป็น เสฏฐิสฺสฺส เสฏฐิสฺสฺส แปลว่า ในเศรษฐี ท., ใกล้เศรษฐี ท., ที่เศรษฐี ท., ครั้นเศรษฐี ท., ในเพราะเศรษฐี ท., เหนือเศรษฐี ท., บนเศรษฐี ท., ณ เศรษฐี ท. ๑</p>
<p>เสฏฐิ ศัพท์เดิมคือ เสฏฐิ อี การันต์ในปุงลิงค์ ลง สิ ปจมาวิภัตติ ฝ่ายเอกวจนะ ลง สิ ลบ สิ เสีย สำเร็จรูปเป็น เสฏฐิ เสฏฐิ แปลว่า แน่เศรษฐี, ดูก่อนเศรษฐี, ข้าแต่เศรษฐี ๑</p>
<p>เสฏฐิโน ศัพท์เดิมคือ เสฏฐิ อี การันต์ในปุงลิงค์ ลง โย อาลปนนะวิภัตติ ฝ่ายพหูวนะ แปลง โย เป็น โน รัสสะ อี เป็น อี สำเร็จรูปเป็น เสฏฐิโน เสฏฐิโน แปลว่า แน่เศรษฐี ท., ดูก่อนเศรษฐี ท., ข้าแต่เศรษฐี ท. ๑</p>

สวทศ
NSTDA

โครงการพัฒนาบทเรียนออนไลน์และสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาบาลี

เสฏฐิ ศัพท์เดิมคือ เสฏฐิ อี การันต์ในปุงลิงค์ ลง โย อาลปะนะวิภัตติ ฝ่ายพหูวนะ ลง โย ลปะ โย
เสี่ย สำเร็จรูปเป็น เสฏฐิ เสฏฐิ แปลว่า แนะเศรษชิ ท., ดูก่อนเศรษชิ ท., ข้าแต่เศรษชิ ท. ฯ